

Resor

Stor skidåkning i lilla furstendömet Andorra

Utförsåkning i spansk sol, Europas största termalbad och skattefri shopping. SvD Resor begav sig till furstendömet Andorra, en vinterdestination utöver det vanliga.

En kul detalj om Andorra: här finns fler kilometer preparerad skidpist än asfalterad väg. Ett faktum som säger en del om landets prioriteringar.

Furstendömet Andorra ligger högt uppe i Pyrenéernas bergsmassiv och följer dalgångarnas logik, där bilvägarna bitvis är så slingriga att man nästan ser sitt eget registreringsnummer i kurvorna. Här ligger samhällena staplade på varandra på terrasser med hus som klamrar sig fast vid sluttningarna. Runt byarna reser sig toppar på närmare 3 000 meters höjd. Pisterna ligger på runt 2 500 meters höjd, och därför är Andorra också en av de mest snösäkra destinationerna i Europa.

Men för att ändå försäkra sig om att man

Grandvalirasystemet består av över 200 kilometer pist.
Foto: Malin Hefvelin

har rikligt med snö har man kallat in de riktiga experterna, berättar Visit Andorras turistchef Joaquim Thomàs:

– Snömakare från Argentina arbetar här under vintern. Andorra investerar varje år i den senaste tekniken inom snötillverkning för att säkra säsongen, ifall den naturliga snön skulle utebli.

Ytterligare en kul detalj om Andorra: i Pas de la Casa kan man ha en pjäxa i Frankrike och en i Spanien, samtidigt som man sitter med rumpen i Andorra.

Vår första dag struntar vi i pistkartan och tar det lite som det kommer. Det är inget problem, det stora Grandvalirasystemet med över 200 kilometer pist fördelat på 128 nedfarter är väl-

skyltat och har gott om sittliftrar. Överallt hörs spanska, vilket är lite oväntat i skidsammanhang. Stämningen är lugn, köerna är korta och vi är ofta helt ensamma i backen. Vi hinner ända till Soldeu och El Tarter på andra sidan systemet utan att åka samma backe två gånger.

Tycker man att det inte räcker, finns ytterligare två skidsystem; Pal Arinsal och Ordino Arcalís. Det senare är känt för sitt fokus på freeride med lättillgänglig offpist.

Ulf Östmark, även känd som Mr. Andorra, är en veteran i sammanhanget. Han har arrangerat skidresor till Andorra sedan 80-talet.

– All mark här ägs av ett antal storfamiljer, som tidigare hade privata, mindre skidsystem.

Andorra är en av Europas mest snösäkra destinationer. Här Pas de la Casa. Foto: Alamy

Gott om nedfarter för alla åldrar. Foto: Alamy

En stunds vila högst upp i Grandvalirasystemet. Foto: Malin Hefvelin

Fakta | Resa till Andorra

- **Res hit:** Direktflyg från Stockholm till Barcelona. Vidare med buss eller hyrbil till Andorra. Alternativt paketresa med Andorra-specialisten Quality travel.
- **När:** Skidsäsongen pågår dec-april.

Funicamp är Europas längsta kabinbana. Foto: Alamy

Extra stor spa-upplevelse. Foto: Alamy

Gourmetshopping i El Tarter. Foto: Alamy

Det var först på 2000-talet som de kunde komma överens om att bygga ihop flera av dem till det som nu är ett av Europas största system.

– I dag ingår alla liftar i samma skipass, i linje med Andorras devis: Ett liftkort, ett land.

Som ett av Europas minsta länder har Andorra ett visst lillebrorskomplex att jobba med. Och det gör man. Här finns bland annat Europas längsta kabinbana (sex kilometer långa Funicamp) och Europas största termalspa. Med sina drygt 30 000 kvadratmeter är Caldea ett futuristiskt glasberg fyllt av basängar och relaxavdelningar. Besöket blir en flytande paus, där vi löser upp muskelspänningar i varmt vatten och ånga.

På vägen tillbaka stannar vi till i byn El Tarter, känd för sitt gourmetvaruhus Caves Manacor. Det är en överväldigande affär, vars hyllor rymmer en närmast encyklopedisk samling skinkor, salamikorvar och ostar. Smakprover finns framställda överallt, så tipset är att komma hungrig.

Vår sista dag blir det ännu en klassisk tur genom Grandvalirasystemet. Först nöter vi de breda, solbelysta pisterna i Grau Roig med vy över dalgången och de omgivande bergen. Framåt lunch börjar vi röra oss tillbaka och tar de blåa backarna ner mot Refugi del Llac de Pessons, en av Andorras mest ikoniska bordas. Dessa små stenhus, ursprungligen byggda som lador och sommarbostäder i bergen, har i flera fall fått nytt liv som stämningsfulla restauranger.

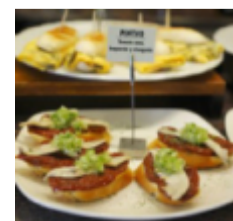
Lokala smaker på Refugi del Llac de Pessons. Foto: Pressbild

Här serveras rustik pyreneisk mat med eller utan krusiduller: grillat kött, långkok, lokala ostar och fisk i olika former, ackompanjerat av vin och sprakande brasor. Pessons tillhör de mer exklusiva, med ostronbar och signaturrätter som öring och tryffelcannoli. Lunchpausen på 2 300 meters höjd drar ut i flera timmar, vi avslutar i solskenet på den stora verandan med utsikt över den frusna sjön.

Byn Pas de la Casa skiljer sig från många alpina skidorter genom att vara en levande by, inte ett hotellkluster där gatorna töms när liftarna stänger. Här bor människor året runt och det märks i gatubilden. Mellan skidåkning finns klädaffärer och delikatessbutiker att slinka in i utöver taxfreebutikerna. Samtidigt är

Fakta | Tips Andorra

- Hotel Sporting: estivalgroup.com
- Refugi del Llac de Pessons: pessons.com
- Caldea: caldea.com
- Caves Manacor: Carretera General, El Tarter

Efter skidåkning väntar pintxos. Foto: Alamy

nöjesutbudet generöst, med mängder av barer. De brittiska gästerna präglar kvällslivet med en livlig pubkultur som hörs långt ut på gatorna. Med andra ord är rum med fönster mot bergen snarare än gatan att föredra.

En sista kul detalj om Andorra: här är vodka så billig att skidguiderna använder den som spolarvätska. Gränshandeln är en del av Andorras vardag och identitet, lika självklar som bergen som omger landet. Med sin särställning som icke-EU-land och låga skatter har furstendömet i decennier lockat bilburna besökare från Frankrike och Spanien som ringlar upp genom dalgångarna med samma mål: att fylla bagageutrymmet.

Alkohol, tobak, parfym och elektronik säljs till priser som känns hämtade ur en annan tid. Längs huvudgatorna i Pas de La Casa och huvudstaden Andorra la Vella avlöser taxfreebutikerna varandra. Andorra är en skiddestination med lite av varje, helt enkelt.

Eller som turistchefen Joaquim Thomàs sammanfattar det:

– Det som gör Andorra unikt är kombinationen: skidåkning, spa, gastronomi och prisvärd shopping. Allt på samma plats.

Om det inte skulle vara tillräckligt har Andorra ännu en stor fördel: Det ligger tre timmar med bil från Barcelona. Följaktligen avslutar vi skiddagarna med en pintxosrunda bland barerna i Barri Gòtic.

Malin Hefvelin
resor@svd.se